

SUDAN OTU TANIMI VE ÖNEMİ

Sudan otu sıcak ve kuru iklimlerin tipik bitkisi olup, bu koşullarda başarı ile tarımı yapılan tek yıllık buğdaygil yem bitkisidir. Dağınık ve çok kuvvetli saçak kök sistemi sayesinde toprak ta daima yeterli nem bulunur. Kıraç da yaz aylarında yeşil yem üretim amacıyla yetiştirilebilecek en iyi bitkilerden birisidir.

Ayrıca sulu koşullarda da çok verimli bir bitkidir. Tek yıllık olmasına rağmen sulu da her 1-1,5 ayda bir biçim alınabilir. Kurutulup saklandığı gibi silo yemi olarak ta kullanılabilir. Otu lezzetli, kaliteli ve besleyici olduğundan dolayı hayvanlarda ot ve süt verimini artırır.

İKLİM İSTEĞİ

Fazla soğuklara dayanmaz. İsteddiği ısı dereceleri genellikle mısırın yetişebildiği derecelerdir. İyi yetişme koşullarında boyu 2-3 metreyi bulur.

TOPRAK İSTEKLERİ

Sudan otu genellikle besince zengin, orta sıcaklıkta tınlı kumlu veya killi-tınlı toprakları sever. Bol verim için toprakta yeterli kirecin olması gereklidir. Bunun dışında fazla geçirgen (kumlu) veya fazla sık (killi) topraklarda iyi yetişmez ve beklenen ürün alınmaz. Sudan otu ön bitki bakımından fazla istekli değildir. Ayrıca alt tabakası süzek olmayan ağır toprakları sevmez.

TOPRAK HAZIRLIĞI

Sudan otu kurağa dayanıklı çimlenmeden sonraki ilk devrede büyümesi zayıf bir bitki olduğundan özellikle tohum yatağının çok iyi hazırlanması ve yeterli gübreleme yapılmasını ister.

Bu nedenle tarla soklu pullukla orta derinlikte sürülmeli, toprak kesekli çıkmışsa golb-disk veya diskaro gibi aletlerle ufalanmalıdır. Bu durumda kışa terk edilen tarla ilkbaharda toprağın tava gelmesiyle kültivatörle işlenmelidir. Ekimden önce tarlaya çekilecek diskaro gibi aletlerle bir taraftan yeni çıkan yabancı otları öldürürken diğer taraftan sudan otunun istediği en uygun tohum yatağı hazırlanmış olur. Sudan otu ikinci mahsul olarak ekilecekse birinci mahsulün hasadına müteakip gölge tavı kaçırılmadan, tav yoksa toprak üstü sulanıp tava getirildikten sonra yine önce pullukla orta derinlikte sürülür, diskaro ,ile ikilenir, tırmıkla düzeltilerek ekime hazırlanır.

GÜBRELEME

Sudan otu ilk yavaş büyüme devresinden sonra hızlı bir gelişme göstererek topraktan oldukça besin maddesi kaldırır. Bol yeşil ot verimi için özellikle azot ihtiyacı karşılanmalıdır. Sudan otunda gübre özellikle toprak analizi yapıldıktan sonra tavsiye edilmekle birlikte ortalama olarak %16-18'lik süper fosfat gübresinden dekara 25-30 kg, %21'lik amonyum sülfat gübresinden ise dekara 30-40 kg'dan az olmamak üzere verilmelidir.

Bir yaz boyunca devamlı yeşil ot almak için ekim yapılacaksa fosforlu gübrenin granüle olanı sonbaharda, toz olanı ilkbaharda ikilemeyle birlikte verilmelidir. Azotlu gübre olarak amonyum sülfat seçilerek ilkbaharda tohum yatağı hazırlamak için yapılacak toprak işleminde serpmeye olarak verilmeli ve derin olmamak üzere (3-4 cm) toprağa atılarak karıştırılmalıdır.

EKİM

Ekim zamanı genellikle son don mevsimi geçtikten sonradır. Ekim mibzerle veya elle serpmeye olarak yapılır. Hububat mibzeriyle ekimde ise ot üretimi için sıra arası 18-20 cm olacak şekilde ve dönüme 6-8 kg tohum atılmalıdır. Ekim derinliği 2-3 cm olmalıdır. Kıraç arazilerde ise mibzer ekicileri 45-60 cm ye ayarlanarak dekara 4-6 kg tohum atılmalıdır. Serpmeye ekimde ise dekara atılacak tohum miktarı 8-10 kg, ekim derinliği 2-3 cm olmalıdır.

BAKIM

Sudan otunun ilk büyümesi yavaş olduğundan ekimden sonra tarla yüzü dişli merdane ile kırılmalı, çok otlatılmış ise yabancı ot mücadelesi yapılmalıdır. Ekilen tohumlar ilaçlı değilse ekimden önce tohum ilaçlaması yapılmalı veya ekimden sonra zehirli kepek hazırlanarak mücadele yapılmalıdır.

HASAT

Hasat zamanı ekim tarihinden 8-10 hafta sonra ilk biçim yapılır. Hasıl olarak yedirmede hasat için en uygun zaman sümbüle kınlarının patlamaya başladığı zamandır. Sudan otunun silajı için en uygun hasat zamanı ise tohumların hafif renklenmeye başladığı süt olum devresidir. Sulanabilen taban arazilerde iklim koşullarına göre ikinci hafta 3.b biçim 5 veya 7 hafta ara ile yapılabilir.Sudan otu biçimlerinde bitki boyunun en az 40-50 cm'yi bulması gerekir.Aksi halde sudan otunun körpe devresinde bileşiminde bulunan (PRUSC ASİT) hayvanlara zararlı bir etki yapabilir.

Sudan otunun hasadı yonca biçiminde olduğu gibi toprak yüzüne yakın biçim yapılmalıdır.Aksi halde sürgün gözlerinin kesilmesi erken gelişmeyi önler,dolayısıyla da verimi düşürür.Dekara verimi yeşil ot olarak 4000-5000 kg.dır.Hasat tırpanla,çayır makineleri veya silaj makineleri ile yapılmalıdır.

Tohum üretimi için hasat yapmak isteniyorsa mutlaka birinci hasatta alınmalıdır.Tohum için en uygun hasat zamanı tohumların tamamen olgunlaştığı zamandır.Tohum verimi dekara 50-150 kg.dır.